

ขวาน

พระอาจารย์สงบ มนสฺสฺสโต

เทศน์พระ วันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๘

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองขวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมะ ตั้งใจฟังธรรม ธรรมะเป็นสังฆธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า นะ เราบวชมาเป็นพระเป็นนักบวชฯ ใจ ตั้งแต่วันเข้าพรรษา วันเข้าพรรษาอธิษฐานพรรษาไป ถืออุคงควัตร ออกพรรษาแล้วมหาปวารณา นี่หมดหน้ากฐินอีกแล้ว

จิตที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ สิ่งที่ยืนว่ายตายเกิดในวัฏฏะมันบุญและบาปของคน ถ้าบุญและบาปของคนถ้ามันมีอำนาจวาสนานะ มันสลดสังเวช มีสติมีปัญญาไม่ปล่อยให้ชีวิตนี้เร่ร่อน ไม่ปล่อยให้ชีวิตนี้ให้กิเลสมันครอบงำ เราจะฝึกหัดของเรา เราจะประพฤติปฏิบัติของเรา มีอำนาจวาสนามากน้อยขนาดไหนก็ฝืนทนของตนเอง หาที่สงบระงับแล้วปฏิบัติไป

เราบวชใหม่ๆ นะ เป็นทุกข์เป็นยากมาก เพราะศึกษาประวัติครูบาอาจารย์ มันภาวะสงครามโลกครั้งที่ ๒ ใจ มันอึดอัดขาดแคลน มันมีแต่ความทุกข์ความยากทั้งนั้นนะ มันวิตกมันกังวลว่าชีวิตเราจะไปทางไหน ชีวิตเราจะทำอย่างไร

ถ้ายังมีอำนาจวาสนาอยู่ สิ่งที่ยังมีชีวิตอยู่ แล้วยังประพฤติปฏิบัติได้ มันจะชวนชวายของ มัน มันจะปฏิบัติของมันไป

เวลาฟังประวัติครูบาอาจารย์ที่ท่านอึดอัดขาดแคลน ฟังแล้วมันเศร้าใจ มันเศร้าใจแล้ว เราจะต้องเผชิญอย่างนั้นใช่ไหม ถ้าเผชิญอย่างนั้น แสดงว่ากิเลสในหัวใจของเรามันก็บีบคั้นภายในอยู่แล้ว มันทำให้เราทุกข์เรายากอยู่แล้ว แล้วความเป็นอยู่ ปัจจัยเครื่องอาศัยก็บีบคั้นเข้ามาอีก อึดอัดขาดแคลน

ถ้ามันชีวิตพอดำรงอยู่ได้ไง มันจะมูมานะ มันจะมีการกระทำ มันทำให้ล่วงพ้นความทุกข์ไปให้ได้ กัดฟันทนนะ ไม่มีใครเชื่อว่าปฏิบัติเป็น พรรษา ๓ พรรษา ๔ เขาบอกว่ามันภาวนาเป็น ไม่มีใครเชื่อ นั่นเป็นไปไม่ได้

แต่หลวงตาเชื่อ เพราะหลวงตากับเราพัดกันตลอดเวลา กระจกกันบนศาลาทั้งวันทุกวัน มันแปลก มันแปลกกว่า พระอะไรโดนด่าทุกวัน มันทำผิดอะไรของมัน โดนด่าทุกวัน

ท่านก็ย่ำอยู่อย่างนั้นนะ ใจเราก็ แหม! เพราะอะไร เพราะเวลามันคนหลงปามันไม่มีคนนำทาง มันสิ้นชีวิตแน่นอน วนเวียนอยู่ในป่านั้นหาทางออกไม่ได้ เวลาฝึกหัดปฏิบัติ ใจโฮ! มรรค ๘ มีดแปดด้าน ทำอย่างไรไปแล้วมันก็เรรวน ทำอย่างไรไปแล้วมันไม่เป็นขึ้นเป็นอัน มันทุกข์มันยากทั้งนั้นนะ

เวลาแสวงหาครูบาอาจารย์ที่ดั่งงามๆ เวลาครูบาอาจารย์ที่ดั่งงามท่านก็กระหน่ำเต็มที่เลย เพราะกิเลสมันร้ายนัก เก่นของกิเลสมันปลิ้นปล้อน มันชักมันจูง มันไหลตามมันไปหมดนะ จะดีจะชั่ว ถ้าชั่ว มันก็พาระหกระเหินไปเลย ถ้าดี มันก็บังเงาซะ เราสู้ เราเป็น เราผ่านทะเล มันเป็นข้อเท็จจริง

นี่เวลามันตรวจสอบไง นี่ไง เวลาคนที่ฝึกหัดปฏิบัติไปแล้ว เวลาท่านตอบปัญหา เราฟังประจำ เวลาคนปฏิบัติ “ดิฉันปฏิบัติอย่างนี้เจ้าคะ แล้วทำอย่างไรต่อเจ้าคะ”

“ทำซ้ำ ทำซ้ำ”

ทำซ้ำ เห็นไหม เพราะอะไร เพราะกว่าจะฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมาได้ขนาดนี้มันก็ดีเยี่ยมแล้ว มันยอดของเราไง นี่ไง ยอดภูเขา ยอดภูเขา มันอยู่ส่วนยอดของภูเขา ความเพียรของเรา สิ่งใดที่ทำได้มันก็อยู่บนยอดสุดของหัวใจของเรา

ถ้าสิ่งใดเราไม่เคยรู้ไม่เคยเห็นสิ่งใดเลย แล้วถ้าไปรู้ไปเห็นสิ่งใดมันก็สุดยอดของภูเขา มันก็ยอดเยี่ยมทั้งนั้นนะ แล้วยอดเยี่ยมแล้วมันจริงหรือไม่จริงละ มันชักนำไปอย่างนั้นนะ

แล้วตรวจสอบๆ ใจ ภูเขา มันมีภูเขาที่สูงกว่าหรือไม่ ภูเขา มันอยู่ใต้ต้นไม้หรือเปล่า ภูเขา ใครเหยียบย่ำมัน ภูเขา ทำซ้ำๆ ซ้ำแล้วซ้ำเล่า พอมันชัดเจนขึ้น อืม! ถ้ากูเชื่อครั้งที่แล้วนะ มันก็จบไปเลยไง เพราะกูซ้ำแล้วซ้ำอีก มันเห็นข้อบกพร่อง ทำแล้วทำเล่าไง นี่เวลาท่านตอบปัญหา

แล้วเวลาเราปฏิบัติ เออ! ก็เหมือนกัน ภูโค่นต้นไม้ทุกวันเลย โค่นต้นไม้แล้วโค่นต้นไม้อีก เหมือนกันเลย ภู
ก็โค่นต้นไม้ทุกวันๆ

โค่นต้นไม้ทุกวัน มันก็แปลก แต่หัวใจมันขึ้นบานนะ หัวใจนี้ขึ้นบานมาก เพราะอะไร

มันขอคนบอกที่ ขอคนชี้ทางที่ ขอให้มันเป็นไปได้ที่ มันก็ชวนชวายเป็นเต็มทีของมันนะ ท่านก็
สับแล้วสับอีก เวลาท่านสับ ใ้เราก็ เอ๊ะ! เอ๊ะ! เอ๊ะ! นี่เวลาฝึกหัดปฏิบัติไง

ถ้ามันฝึกหัดปฏิบัตินะ ชาวไร่ชาวสวนเขามีจอบมีเสียมของเขา ถ้าเป็นคนเดินป่าเขามี
ขวาน มีขวาน ถ้าคนที่เขาเป็นช่าง เวลาเขาได้ต้นไม้มา เขาถาก เขาถากให้เป็นเส้า ให้เป็นเรือน
ถ้าคนเขามีเลื่อย เขาเลื่อยของเขา ถ้าไม่มีก็ใช้ขวานถาก ขวานถาก

ใ้ของเรา ธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าใจ คนเกิดมาปาก ปากเป็น
ขวานเที่ยวถากคนอื่นเขา มันไม่ถากเข้ามาหัวใจของตัวเอง เที่ยวถากเที่ยวถางเรื่องของคนอื่น
เรื่องของคนอื่น แหม! ยอดเยี่ยมรู้ไปหมด เรื่องของตัวเองทำไมไม่เป็น ทำไมไม่ได้

เราเกิดเป็นมนุษย์พบพระพุทธศาสนา ถ้ามีอำนาจวาสนานะ มีสติ นั่นแหละมันเป็น
ขวาน มันเป็นสิ่งที่เราจะถากเราจะถางตบแต่งหัวใจของตน ถ้าหัวใจของตน เห็นไหม

ปลูกบ้านปลูกเรือน ทุกประเภทของการปลูกบ้านปลูกเรือนมันต้องมีเส้า มันต้องมีเส้า มี
ค้ำเรือนขึ้นไปเพื่อก่อร่างสร้างเรือนนั้น เราฝึกหัดประพฤติปฏิบัติขึ้นมา ถ้ามีสติปัญญาของตน
ถ้าสติปัญญาของตนมันจะระบับสิ่งที่ว่ามันจะส่งออก

ถ้ามันเป็นทางโลกนะ ประชาธิปไตยๆ มันก็เรียกร้องความเสมอภาค แต่ถ้าฝึกหัดปฏิบัติ
ของเราใจ ธรรมาธิปไตย ก็ของภูนี้ใจ ก็ภูชี้ทุกซี้ๆก็ ภูเกิดมานี้ การเกิดเป็นมนุษย์เป็น
อริยทรัพย์

การเกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา นี่มันยอดเยี่ยมอยู่แล้ว ชีวิตนี้มีค่าที่สุด
แล้วถ้ามีศรัทธาความเชื่อในพระพุทธศาสนาใจ เราบวชเป็นพระๆ เรานักบวช เราจะรบกับกิเลส
ตัดทอนความทะยานอยากในหัวใจของตน

ครูบาอาจารย์ท่านบอก ขอทานมันยังมีกะลา วิสาซีไฟใดเขาก็มีเครื่องมือของเขา ใ้เรา
เป็นพระ แล้วพระปฏิบัติด้วย เราต้องมีสติ เราต้องฝึกหัดสมาธิขึ้นมา เราต้องฝึกหัดใช้ปัญญา
ของเราขึ้นมา นั่นนะมันจะเป็นอาวุธของเราที่จะเข้าไปทำทันทกิเลสในหัวใจของตน

ถ้ามันมีสติ มีสมาธิ มีปัญญาขึ้นมา แล้วสติ สมาธิ ปัญญา ภาคปริยัติศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ๙ ประโยค ๑๐ ประโยคขึ้นมา วิชาความรู้มากมายมหาศาล นี่ไง มันก็ทฤษฎีไง ฉลากยาไง เขาต้องไปหาเนื่อยา หาคุณภาพยา หาของสิ่งใดขึ้นมาแก้โรคแก้ภัยในหัวใจของตน

นี่ก็เหมือนกัน เราบวชเป็นพระๆ สิ่งที่เป็นพระปาๆ พระปฏิบัติ ข้อวัตรปฏิบัติเห็นชัดๆ อยู่ นี่ ข้อวัตรปฏิบัติขึ้นมาเพื่อเครื่องอยู่ของใจ ถ้าใจมันอยู่กับข้อวัตรปฏิบัติ มันก็อยู่ในหัวใจของตนนี่ไง อยู่ในร่างกายของตนนี่ไง แล้วถ้าเป็นพระๆ ก็อยู่ในวัตรของเราเนี่ยไง แล้วมันก็สงบระงับมีความอบอุ่นในวิถ้วาอาศัยนี่ไง

ถ้ามันเป็นอย่างนั้นแล้วถ้าใจมันสงบระงับเข้ามา ข้อวัตรปฏิบัติขึ้นมา นั่นนะการฝึกหัด ถ้าฝึกหัดขึ้นมา มันมีอาวุธ อาวุธ ถ้ามันมีสติขึ้นมา มีสติขึ้นมาเนี่ยจบนะ

ไอ้ที่คิดร้อยแปดพันเก้า ไอ้บ้า มึงบ้าอีกแล้ว แต่พอมีสติปัญญา เออ! กูนี่พุทธชินนรต เป็นบุตรของพระพุทธเจ้า พุทธะอยู่กลางหัวใจกูนี่ ถ้ามันมีสติปัญญา มันเท่าทันขึ้นมา กูหายบ้า กูหายบ้าด้วยสติด้วยปัญญาของกูนี่ไง ด้วยการฝึกหัดปฏิบัติอยู่ในข้อวัตรปฏิบัติเนี่ย

ถ้าสงบระงับเข้ามา มันมีอาวุธไง มันมีสติ มีสมาธิ มีปัญญาเข้ามาในหัวใจของตน แล้วจะฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมา มันภูมิใจ ถ้ามันฝึกหัดปฏิบัติได้มันภูมิใจ มันอบอุ่น มันภูมิใจของตนนะ แต่ถ้ามันไหลออกไป มันเร่ร้อน มันเร่ร้อนนะ แล้วมันก็มองคนอื่นไง ประชาธิปไตยแล้วละ

นี่ไง ท่านอาจารย์สิงห์ทองตอนอยู่ห้วยทราย ท่านพูด แหม! เพราะว่าหลวงตาพระมหาบัวท่านเข้มขันของท่าน พระเขวนโคม ไอ้โฮ! ทุกร้านเลยเขวนโคม ไอ้โฮ! เคนจกรม นั่งสมาธิภาวนา ไอ้โฮ! พระทั้งวัดเป็นพระอรหันต์หมดเลย เว้นไว้เราคนเดียวไม่ได้เรื่อง ทุกองค์เป็นพระอรหันต์หมดเลย

นี่เขาทำอะไร แล้วทำอย่างไร แล้วเขามีความปกติสุขอย่างไร ปกติสุข ทุกองค์เป็นพระอรหันต์หมดเลย เพราะเขาอยู่ในศีลในธรรม จิตใจเขาอ่อนโยน แล้วมันเป็นธรรม สิ่งใดให้หมู่นก่อน สิ่งใดจาจะเสียสละด้วยของคนคนอื่น อะไรก็อยู่ได้ ทุกอย่างอยู่ได้ ให้คนอื่นได้ใช้ได้ สบาย ไอ้เราอะไรก็ได้ ไอ้ทุกคนคิดอย่างนี้หมด มันมีอะไรขัดแย้ง

เหมือนพระอรหันต์ทั้งวัดเลย มันเรียบบร้อยมันดิ่งามไปหมดนะ มันเป็นลิงก็ไ้เราอยู่คนเดียววันนี้แหละ เพราะอะไร เพราะความสุขความทุกข์เรารู้ในใจใจ

เราฝึกหัดของเราขึ้นมา หาขวาน ถ้ามีขวาน เห็นใหม่ ไม่ใช่ในทางโลก เทียวถากเทียวถาง เขาด้วยปากของตัว

หาสติ ถากกิเลสในใจของตัว ถ้ามีอำนาจวาสนาขึ้นมา มันจะลับ มันจะพัน เวลาขวาน เขาผ่าซีกเลย ผ่าพินั่นนะ เวลาตัดไม้ ขวานนะ เรามีใหม่

เราฝึกหัดของเราขึ้นมา เราทำของเราขึ้นมาให้มันเป็นจริงเป็นจังของเราขึ้นมา นี่ภาคปฏิบัติใจ

ภาคทฤษฎี ธรรมะเราก็คุยกันได้ ธรรมสภาจตุธา เอตมฺมงฺคลมุตฺตมํ คุยธรรมะนี้แหละ แล้วก็คุยภาคปฏิบัติด้วย ถ้าภาคปฏิบัติมันหลุดจากประสบการณ์ใจ ประสบการณ์มีมากมีน้อยขนาดไหนเอามาเจอจกันใจ

เวลาฟัง เห็นใหม่ เวลามันอันตู่ไปไหนไม่ได้ หาทางออกไม่ได้ เวลาครูบาอาจารย์ ครูบาอาจารย์ที่เป็นธรรมๆ เวลาท่านเทศน์ท่านจะบอก ธรรมวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระไตรปิฎกว่าอย่างนี้ๆ แล้วเราทำอย่างไร เราทำเป็นของเราหรือไม่ มันเป็นโดยข้อเท็จจริงของมันหรือเปล่า

ถ้ามันเป็นข้อเท็จจริงของเราขึ้นมาละ สอนตนให้ได้ก่อนแล้วสอนคนอื่น ถ้าสอนตนได้แล้วละ เราจะเป็นภิกษุที่ดิ่งาม พ้นจากบ่วงที่เป็นโลกและบ่วงที่เป็นทิพย์ สิ่งใดที่ออกจากปากของเรา สิ่งใดที่การแสดงออกของเรา มันเป็นร่วมโพธิ์ร่วมไทรให้คนอื่นได้ความร่วมมือเป็นสุข เพราะมันไม่มีเบื้องหน้าเบื้องหลังแน่นอน ถ้ามีก็มีอย่างเดียว จะให้ผู้ฟัง

เวลาหลวงตาพระมหาบัวท่านเทศน์ว่าการ หน้าที่ของเราเทศน์ว่าการประกาศธรรมต่อไปนี้ทำความเข้าใจเป็นหน้าที่ของเธอ หน้าที่ของเธอทำให้เป็นจริงเป็นจังขึ้นมา หน้าที่ของผู้ฟังนั่นใจ ผู้ฟัง ผู้ได้ยินได้ฟังขึ้นมาแล้วจริงหรือไม่จริง กาลามสูตรๆ ห้ามเชื่อๆ แล้วฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมาให้ได้

แล้วเวลาเราสติปัญญามากมายมหาศาล หาทางออกไม่ได้ คิดทุกเรื่องที่ถูกคอตาย คิดทุกเรื่องแล้วถูกคอตาย ความคิดนั้นมันมัดตัวเอง คิดปลดเปลื้องไม่ได้ คิดโดยกิเลส คิดถูกคอตาย

ตาย มัดอยู่นั่นนะ แขวนอยู่นั่น แขวนคอตายอยู่นั่นนะ แล้วจิตมันไม่เคยตายไง มันก็เลยตายไม่เป็นไง

แต่ถ้าคิดเป็นธรรมไง มันคิดปลดเปลื้อง คิดผ่อนคลาย คิดหาทางออกของตน นี่ปัญญา อบรมสมาธิ คิดโดยธรรมให้มันสงบระงับเข้ามา ถ้าจิตใจมันสงบระงับเข้ามา เห็นไหม สติ สมาธิ ปัญญา หาขวานของเรา หาอาวุธของเรา อาวุธที่เข้าไปเผชิญหน้ากับกิเลสในหัวใจของตน

“กิเลสเป็นนามธรรมๆ จะรู้จักกิเลสมันได้อย่างไร”

ก็เอ็งทำความสงบไม่เป็นไง เวลาทำความสงบนี่กำปั้นทุบดินเลย เพราะอะไร กิเลสมันต่อต้านร้อยเปอร์เซ็นต์ แล้วถ้าเอ็งทำอะไรมา ผลของมันคือสมถกรรมฐาน ผลของมันคือเข้าไปสู่ใจของตน ถ้ามันไปเข้าสู่ใจของตน นี่มันสงบระงับเข้ามาให้ได้

สิ่งที่ใช้ปัญญาๆ โลกียะทั้งสิ้น ปัญญาโดยทฤษฎี ปัญญาโดยการคิดของตนทั้งสิ้น แล้วถ้ามันเป็นจริงเป็นจังของเราขึ้นมาโดยความถูกต้องชอบธรรม คิดเพื่อปล่อยวาง คิดเพื่อหยุดคิด ถ้าหยุดคิดได้มันก็ว่างของมัน มันก็มีความสงบสุขของมัน ถ้ามีสติสัมปชัญญะ มันจะมีขวานไว้ ถากตัวมันเอง

สอนตนแล้วสอนผู้อื่นไง ถ้าสอนตนไม่ได้ เราทำได้ยังไง ใ้คำพูดพูดมา พูดมาได้ร้อยแปดพันเก้า แล้วคำพูดมันพูดวันนี้ วันต่อไปมันเปลี่ยนแปลงแล้ว มันไม่จริงของมันตลอดไป

แต่ถ้ามันเป็นความจริง สติ สมาธิ ปัญญาจริงๆ จริงๆ

แล้วสติจริงๆ ขึ้นมา ครูบาอาจารย์ที่ฝึกหัดปฏิบัติไป เวลาเป็นมหาสติ เอ๊ะ! สติมันยังมีมหาสติอีกนะ เพราะอะไร

เวลาฝึกหัดปฏิบัติไปแล้วสติมันไม่ทันหรรอก เวลา ดูสิ ถ้าไม่มีสติปัญญาเท่าทันมัน มันทำ ความสงบของใจไม่ได้ ใ้ที่ว่าว่างๆ ว่างๆ นั่นนะ นั่นคล้ายตามกิเลสไปทั้งสิ้น ให้กิเลสมันจุกจุก ใจ

“ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นความว่าง การปล่อยวาง ปล่อยหมดแล้ว ว่างหมดเลย ดีทั้งนั้นนะ” นี่กิเลสมันจุกจุกไปใจ

แล้วถ้ามันพยายามฝึกหัดปฏิบัติ เวลาพุทธโงๆ อานาปานสติ ปัญญาอบรมสมาธิ เวลามันหยุดของมัน มีสติปัญญา อ้อ! มันไม่เหมือนกันนี่หว่า พอมันไม่เหมือนกัน ถ้ามันทำสมาธิของมันได้ ทำความสงบสุขได้ เรามีสติสัมปชัญญะชัดเจนของมัน นี่ไง ผู้ที่มีสติสัมปชัญญะรอบรู้ รอบรู้ในใจของตน มันเป็นความมหัศจรรย์

แล้วถ้ายกขึ้นสู่วิปัสสนา เพราะอะไร

ยกขึ้นสู่วิปัสสนาไม่ได้เพราะมันว่าง มันมีความสงบสุข แล้วธรรมะสอนให้ปล่อยวาง ธรรมะคือความว่างเปล่า ก็ว่างอยู่อย่างนี้ ก็ว่างอยู่นั่นไง ให้กิเลสมันยืมเยาะเยาะเย้ยอยู่นั่นไง แล้ว “กิเลสเป็นนามธรรม กิเลสมันไม่มีตั้งแต่ต้น”

มันไม่ใช่เสื่อใบ เสื่อใบมันไปจับตัวของมันได้ไง เสื่อใบมันเป็นเสื่อเพราะอะไร เพราะสันดานของเขาเป็นอย่างนั้น เขาทำของเขาด้วยความชอบของเขา

ไอ้กิเลสของเรามันอยู่กับเรา มันไม่ใช่อยู่ที่เสื่อใบ มันอยู่ที่ฐิติจิต มันอยู่กับเรานี้ แล้วมึงเห็นหรือเปล่า มึงเห็นแล้วเป็นจริงหรือเปล่า ถ้าเห็นแล้วเป็นจริงมันจับต้องได้ เวลามันฝึกหัดใช้ปัญญาไปแล้ว

นี่ไง ถ้าเราจะมีขวาน เวลาเขาตากเขาตากเพื่อให้เป็นชื่อเป็นแป เป็นเส้า เพื่อจะปลูกบ้านปลูกเรือนของเราขึ้นมา เวลาจะตัดให้มันได้เป็นชิ้นส่วนสัดของมัน มันต้องตัดต้องสับของเขา นี่เวลาขวานไง ขวานมันสับมันตัดของเขา นี่พูดถึงว่า นี่เป็นการสร้างบ้านสร้างเรือน

ไอ้เราละ เราฝึกหัดปฏิบัติของเรา เราจะสร้างหัวใจของตน ถ้าสร้างหัวใจของตนนะ เป็นขั้นเป็นตอน เห็นไหม เวลาเป็นขั้นเป็นตอนบุคคล ๔ คู่ เวลาทำเหยียบฝั่ง เหยียบฝั่งก็เหยียบภพเหยียบใจ ใจมันพาดพิงกระแสธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ถ้ามันพาดพิงธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไง สิ่งที่เป็นธรรมๆ สัจธรรมที่มันเกิดขึ้น มันเกิดขึ้นจากการกระทำของตนทั้งสิ้น

ถ้าตนไม่ได้กระทำขึ้นมา มันจะเกิดเป็นภาคปฏิบัติขึ้นมาได้อย่างไร

ภาคปริยัติศึกษาค้นคว้ามาด้วยสมอง ด้วยการท่องบ่นๆ นี่ทรงจำธรรมวินัยๆ มันก็เป็นความมหัศจรรย์ของมันอยู่แล้ว ถ้ามันไม่มหัศจรรย์ขึ้นมา เห็นไหม เวลาหลวงปู่มันเง ออะไรที่มัน

เป็นความจำเป็นๆ ซ้ำๆ ก็เลสมันร้ายนัก ถ้ากิเลสมันร้ายนัก สิ่งนั้นที่เป็นคุณเป็นประโยชน์ ขึ้นมามันจะเป็นโทษทันที ถ้าเป็นโทษทันทีขึ้นมาเพราะอะไร

เพราะกิเลสมันรู้อยู่แล้ว มันทำให้ซับซ้อนเข้าไปมากกว่านั้นอีก เวลาทำให้ซับซ้อนเข้าไปมากกว่านั้น เราต่างหากที่จะต้องพยายามขุดคุ้ยค้นคว้าขึ้นมาให้เป็นจริงเป็นจังของเราขึ้นมาได้ ถ้าค้นคว้าขึ้นมาเป็นจริงเป็นจังขึ้นมา

นี่ภาคปริยัติ ภาคปริยัตินี้ฉลากยา เวลาเนือยาตัวยาขึ้นมา คือ สมาธิ ปัญญา ขวานไข ขอทานยังมีกะลา เวลาพระปฏิบัติขึ้นมา พระก็มีบริวาร ๘ ใจ เวลาธาตุคงก็มีกลดด้วย มีมุ้งกลดด้วย เวลาไปมีกระตักน้ำด้วย ไอนั้นมันจรมมา บริวารใจล มีก็ได้ ไม่มีก็ได้ แต่บริวาร ๘ มันต้องมี โดยข้อเท็จจริงของมัน นี่พูดถึงบริวาร

แต่ถ้าสติ สมาธิ ปัญญา ใครสร้างมันขึ้นมา

เราแสวงหามาทุกอย่างที่เป็นวัตถุ บริวารเครื่องดำรงอยู่ ปัจจัย ๔

ธรรมละ

สิ่งที่เป็นธรรมๆ ขึ้นมา คือ สติ สมาธิ ปัญญา เวลาสติ สมาธิ ปัญญา สิ่งที่เขาไปต่อสู้กับกิเลส ในหัวใจของตน ถ้าจะเข้าไปต่อสู้กับกิเลสในหัวใจของตน มันมีความภูมิใจ แล้วจะทำให้มันเป็น ความถูกต้องชอบธรรมเป็นสัมมาทิฐิ ถ้าเป็นสัมมาทิฐิขึ้นมามันมีความสุขโดย ข้อเท็จจริงของมัน

แล้วถ้าข้อเท็จจริงของมัน สิ่งที่ว่า เวลาหัวใจที่ต่ำกว่าจะรู้หัวใจที่สูงกว่าไม่ได้ เพราะมัน อยู่ที่เหนือกว่า สิ่งที่เหนือกว่า เหนือกว่าอย่างไร

แต่ถ้าจิตใจของเรา เราเป็นปุถุชน ปุถุชนคนหนา หนาไปด้วยกิเลสตัณหาความทะยาน อยากรู้อยากเห็น ศรัทธา อจลศรัทธาใจ

ถ้าเป็นอจลศรัทธา มันศรัทธาที่มันคงในพระพุทธานุภาพ ถ้ามีการกระทำขึ้นมาเป็น ข้อเท็จจริงขึ้นมา มันมีวัฏรอบขอบเขตของมัน ถ้ามีวัฏรอบขอบเขตของมัน จะทำสมาธิก็ทำได้ง่าย ถ้ามีความเข้าใจ แล้วมีหนทางให้จิตใจมันเข้ารูปเข้ารอย ถ้ามันเข้ารูปเข้ารอย ถ้ามันปล่อยวาง สิ่งที่สวยงาม มันปล่อยวางหมดในตัวมันเองของมันให้ได้ ถ้ามันปล่อยวางตัวมันเองให้ได้มันก็จะ เป็นสัมมาสมาธิ

ถ้าสัมมาสมาธิ ถ้าน้อมไปเห็น ถ้าเห็นสติปัฏฐาน ๔ มันเห็นกิเลส มันเข้าใจกิเลส กิเลส มันเป็นอย่างไ กิเลสที่มันเกาะกุมหัวใจของตบนี้ แล้วเวลาพิจารณาไป สติ สติจะเป็นขวาน จะเป็นสิ่ว จะเป็นสิ่งที่จะตากจะถาง ถากถางกิเลสในหัวใจของตบ สิ่งที่มีมันร้อยรัด มันร้อยรัดมาจากไหน มันร้อยรัดจากธรรมชาติมันแหละ

อดีตอนาคต สิ่งที่เป็นอดีตมันเป็นอดีตมาแล้ว เราเป็นปัจจุบันนี้ เรามีอายุขึ้นมา ผู้เฒ่าผู้แก่เห็นเด็กหนุ่มเด็กสาวมันมีครอบครัวของมัน มันก็มีลูกมีเต้าของมันเป็นเรื่องธรรมดา เป็นเรื่องธรรมดาขึ้นมา เราดูเราเห็นมาตลอด เพราะอะไร

เพราะเรารัตตัญญู เราเห็นมาก่อน เราเห็น เราดูมาก่อน มันจะเผชิญกับอะไรความทุกข์ ความยากขึ้นมา ถ้าโลกมันเปลี่ยนแปลงขึ้นมามันก็ขาดตกบกพร่องของมัน ถ้าโลกสมบูรณแบบของมัน มันก็มีความสุขของมันอยู่ชั่วคราวหนึ่ง แต่ถึงเวลาแล้วเวลาชราคร่ำคร่าขึ้นมา เขาก็เป็นปู่ เป็นย่า เป็นตา เป็นยาย มีลูกมีเต้าสืบต่ออันนั้นไป

ในภาคปฏิบัติ เวลาครูบาอาจารย์ของเราท่านฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมา ถ้ามันไม่มีเลย มันไม่มีเลยตั้งแต่หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ครูบาอาจารย์ของเราที่มีข้อวัตรปฏิบัติ มีขอบมีเขต มีขอบมีเขต เพราะอะไร เพราะมันรู้เท่าทันกิเลสในใจของตบนี้ พอเวลาฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมาจนเป็นข้อเท็จจริงขึ้นมา อบรมบ่มเพาะขึ้นมา สร้างธรรมทายาท ธรรมทายาทขึ้นมาจนสังคมเขาเชื่อถือศรัทธาไป

สมบูรณเหมือนในปัจจุบันนี้ กึ่งกลางพระพุทธศาสนา ศาสนาจะเจริญอีกหนหนึ่ง เจริญขึ้นมาจากหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ครูบาอาจารย์ของเราที่มีข้อวัตรปฏิบัติ มีขอบมีเขต มีขอบมีเขต เพราะอะไร เพราะมันรู้เท่าทันกิเลสในใจของตบนี้ พอเวลาฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมาจนเป็นข้อเท็จจริงขึ้นมา อบรมบ่มเพาะขึ้นมา สร้างธรรมทายาท ธรรมทายาทขึ้นมาจนสังคมเขาเชื่อถือศรัทธาไป

แล้วในปัจจุบันนี้สำนักปฏิบัติ สำนักปฏิบัติมากมายมหาศาล สำนักปฏิบัติมันเป็นป้ายชื่อสำนัก แต่ความเป็นจริงมันไม่มี

ถ้าความเป็นจริงมันมีนะ ทำอย่างไรก็แล้วแต่ ถ้ามันเป็นธรรม มันไม่ออกนอกกลุ่มนอกทางแน่นอน

ไฉนมันไม่ใช่ออกนอกกลุ่มนอกทาง มันดูโตมาตั้งแต่เปลือกนอกนุ่นนะ มันขัดแย้งกันไปหมดไหม มันขัดแย้งกับธรรมและวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไป

ธรรมและวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเรียบง่าย เรียบง่าย ทำขึ้นมา ข้อวัตรปฏิบัติขึ้นมา อาบเหงื่อต่างน้ำทำขึ้นมาให้จิตมันสงบ เดินจงกรม นั่งสมาธิภาวนาขึ้นมาเกือบเป็นเกือบตายก็เพื่อความสงบสุขในหัวใจของตน ผีก็หัดประพฤติปฏิบัติขึ้นมา ถ้าทำให้เป็นข้อเท็จจริงขึ้นมา ภาวนามยปัญญา ปัญญาเกิดจากการภาวนา ทุ่มเททั้งชีวิตนะ แล้วมันมีคุณค่ามาก เพราะอะไร

เพราะมันจะได้มันจะเสียขึ้นมา ทุกคนทุ่มเททั้งนั้นนะ เวลาทำงานๆ ทุกอย่างทำงานพอได้รับค่าตอบแทน เวลาผีก็หัดประพฤติปฏิบัติขึ้นมาทุ่มทั้งชีวิต ตายเป็นตาย เพราะอะไร เพราะต้องให้กิเลสมันตาย

แต่ไม่อย่างนั้นนะ ลัดสั้น สะดวกสบายไปหมดเลย เวลาจะประพฤติปฏิบัติขึ้นมา ผูกเปลญวนนอนอยู่โคนต้นไม้เลย

เหลวไหลทั้งนั้นนะ แล้วโลกก็ชอบ ชอบอย่างนั้นนะ ใช้น้ำมันพิธีกรรม มันแค่พิธี ก็วินัยนี้ไง ระเบียบกฎกติกา นี่ไง แล้วก็ทำให้มันเข้ารูปเข้ารอยไง ใช้น้ำมันธรรมะคอนเสิร์ต เวลาธรรมะๆ ขึ้นมา มันต้องแวววาว ต้องขึ้นมา เวลาทำความสงบของใจสว่างไสว สว่างโพล่ง

มันทำคอนเสิร์ตเลย มันแสงไฟ ใ๊โฮ้! มหัศจรรย์ พับๆ เลย ใ๊โฮ้! มหัศจรรย์

เศร้า เพราะคนไม่มีแก่นสาร คนไม่มีแก่นสารมันส่งออกเป็นโลกไปหมดเลย เพราะอะไร เพราะโลกมันสื่อสารกับโลกได้ไง สื่อสารกับโลก เขาทุกข์มากับโลก โลกเขาทุกข์จนเข้ญใจบีบคั้นหัวใจมาตลอด เขาต้องการความจริง

แล้วความจริงโคนไม้ เรือนว่าง สับปายะ ที่สงบสงัด แล้วมีกติกากับตัวเราเอง อย่าเหยียบย่ำหัวใจคนอื่น อย่าเบียดเบียนเขา อย่าทำให้ผลกระทบกระเทือนกับผู้ที่เขาต้องการความสงบสงัด

กายวิเวก จิตวิเวก

กายวิเวกไม่ได้เพราะจิตมันฟุ้งซ่าน แล้วเที่ยวจะกระหน่ำย่ำคนอื่นด้วยความเห็นของตน ความเห็นของตนเที่ยวย่ำเที่ยวยี้คนอื่น “มิ่งไม่วิเวก มิ่งไม่ปฏิบัติ มิ่งไม่ทำความเป็นจริง” ทั้งๆ ที่มิ่งไม่ปฏิบัติเลย

ถ้ามีงปฏิบัตินะ นั่งลง เขามั่นใจ เขามีความศรัทธาของเขา เขาจะทำของเขา เราไม่ต้องไปสืบไปอย่าเขา

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ผู้ที่ฝึกหัดปฏิบัติพยายามตระเวนหา พยายามเข้าไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านอยู่ในป่าในเขาของท่าน ใครจะฝึกหัดปฏิบัติต้องมูมานะเข้าไปหาท่าน

ไฉนนี่ยิ่งกว่าตลาด พร้อมเสมอที่จะเปิดกว้าง แล้วเข้ามานะ มีแต่ชี้หุมาชี้หมาแห้ง แล้วก็เข้ามาพิธียิ่งใหญ่ นะ เข้ามานี้ แหม! พับเพียบเรียบร้อยเชียว เข้ามานี้ ไฉโฮ! มหัทศจรย พระนี้ ไฉโฮ! ไม่นุ่มนวล ไม่สมควรจะคารวะ

ใจเขาเป็นธรรมนะนะ

นี่มันส่งออกเป็นโลก แล้วมันยิ่งทะลวงได้ ชักนำเข้าไปจนอีลู่ขุยแฉก แต่เปลือกนอกนะ เปลือกนอกดูแวววาวเชียว ในหัวใจยิ่งกว่าชี้หุมาชี้หมาแห้ง แต่ถ้าความเป็นจริงเรื่องไร้สาระทั้งนั้น

สอนตนให้ได้ก่อนแล้วไปสอนคนอื่น เพราะไม่ลำเอียงเพราะรัก ไม่ลำเอียงเพราะชัง มันไม่มีกิเลสค้นหาความทะยานอยากไปอย่ายิบบุคคลคนอื่นเขา ผิดเป็นผิด ถูกเป็นถูก สูงส่งแค่ไหน ผิดมันก็คือผิด ถ้ามันถูก มันจะต่ำต้อยอย่างไร มันจะไร้สาระอย่างไร ถ้ามันถูกมันคือถูก จะเอาสถานะอะไรมาอย่ายิบกันเป็นไปไม่ได้ แต่ถ้ามันเป็นจริง ผิดก็คือผิด ถูกก็คือถูก อันเดียวกันนั้น

ทำไมกฎกติกามันมีหลายระดับเหลือเกินนะ กฎกติกานี้มันหลายชั้นเนาะ มันเป็นไปไม่ได้ นั้นละชี้หุมาชี้หมาแห้ง มันเป็นเรื่องไร้สาระ

ถ้ามันเป็นสาระ เห็นไหม มีขวาน ต้องถากใจของตนให้ได้ก่อน ถ้าใจของตนให้ความยุติธรรมตัวเองได้จะเป็นสัมมาสมาธิ

ถ้ายังให้ความยุติธรรมของตัวเองไม่ได้ จะไปให้ความยุติธรรมของใคร ยุติธรรมมันต้องให้กับตัวเองให้ได้ก่อน ถ้าตัวเองให้ได้ก่อน มีกติกากับเรา ผิดไม่ทำ

พระกรรมฐานๆ เรื่องศีลสำคัญมาก เวลาฝึกหัดปฏิบัติอยู่ในป่าในเขา ไฉ่เรื่องที่แรงๆ ไป ถ้านอน ลากเท้าเลย มีปัญหาไปตลอด จนวิงหนีออกจากป่ากันนะ ถ้าเป็นข้อเท็จจริง

เดี๋ยวนี้ไม่อย่างนั้น คอนเสิร์ตกลางป่าเลยละ การหัดฝึกหัดปฏิบัติไง นี่ไง เพราะมันไม่มีอาวุธ มันไม่มีจอบ ไม่มีขวาน มันมีแต่ชีห์มูราชีห์มาแห่ง มันเลยเหลวแหลกกันไปหมดไง

แต่ถ้าเป็นจริงเป็นจ้งมันเรื่องของสังคม เรื่องของโลก เวลาฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมา อตุตา หิ อตุตโน นาโถ ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน ก็ตนนี่ไง ที่จะมีสติปัญญาของเราขึ้นมาไง ใครจะดีใครจะชั่ว มันเรื่องของเขา

เวลาออกฝึกหัดปฏิบัติไป บวชแล้วอุปัชฌาย์ให้กรรมฐาน ๕ เกสา โลมา นขา ทันตา ตโจ รุกขมูลเสนาสน์ ถ้าไปอยู่ที่ไหนถ้ามันมีความวุ่นวาย เราไม่อยู่กับเขา เราหลีกเลี่ยงของเราไป โคนไม้ที่ไหนก็ได้ แล้วไม่ให้ชีห์มูราชีห์มาแห่งมันมีอำนาจขึ้นมา “เวลาปฏิบัตินี้ก็ทุกซๆ มันไม่มีใครส่งเสริมบูชาเลย มันทำอะไรแล้วมันก็ไม่สนใจปรารภเลย”

ชีห์มูราชีห์มาแห่ง

แต่ถ้าเป็นครูบาอาจารย์ของเราละ ไร้สาระมาก เลี้ยงชีพด้วยปลีแข้ง โคนไม้ที่ไหนก็ได้ แล้วเอาจริงเอาจ้งขึ้นมา เอาจริงเอาจ้งขึ้นมา เขาเคารพบูชาของตัวเอง เวลาเขาเคารพบูชาของเขาเอง เขาเองต่างหากไม่ต้องการ ครูบาอาจารย์เราละ มันวุ่นวาย มันเป็นการแบบว่ามันไม่เป็นที่สัปปายะ มันไม่เป็นที่รื่นเริง

เวลาในหนังสือ เวลามรรค เวลาออกวิเวกไป ทำน้ำ แม้แต่ต้นไม้ที่มีผลยังไม่ควรไปเลย ต้นไม้ที่มีผล นกกามันมาหากินของมัน หนวกหู เวลาวัดที่สร้างใหม่ วัดที่เขามีการก่อสร้าง วัดที่เขามีสังคมเยอะๆ ไม่ควรเข้าไป ไม่ควรเหยียบเข้าไปเลย ไปหาที่เรานั่งที่สงบที่วิเวก นี่ไง ไปน้อยใจใคร

“แหม! ปฏิบัติไม่มีใครสงเคราะห์เลย คู้ย! ไม่มีใครดูแลเลย มันกำลังจะตายแล้ว”

มันไม่มีหรอก

เข้าขึ้นมาบิณฑบาตเลี้ยงชีพล้วน ทุกอย่างมีทั้งนั้นนะ มายาอย่างเดียว ชีห์มูราชีห์มาแห่ง เขาไม่ต้องการ เขาต้องการขวานถากตัวเอง ถากหัวใจไม่ได้จะไปถากใคร อตุตา หิ อตุตโน นาโถ ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน

แล้วตนมีแต่มารยาสาไทย อย่างอื่นไม่มี แล้วอะไรเป็นธรรม ก็ไหนว่าปฏิบัติธรรมไ้ ก็เอาความจริงไ้ แล้วความจริงอยู่ที่ไหน ก็หาความจริงอยู่ที่ไ้ สอนตนให้ไ้แล้วทุกอย่างมันก็จบ ถ้ามันสอนตนไม่ไ้จะไปสอนใคร

สอนตนไม่ไ้ คนอื่นเขารอเลยละ ไ้ไ้ นินทากาเลไ้ เป่าหูอย่างเดี่ยว ลอยเลยนะ ใครเป่าหูคนเดียว ไ้ไ้! ลอยเชียว เอาอย่างนั้นหรือ ไม่ต้งองให้เอ็งเป่าหูคนอก กูขึ้นบอลลูนก็ได้

ตอนไ้ไ้ นะ อภิญญา ๖ รู้วาระจิต โทศัพทก็มี เดียวนี้เน็ตไปใหญ่เลย รู้แม่งไปทุกเรื่อง เหาะหรือ ชื่อตัวเครื่องบินไ้ มันจะมีอะไรมหัศจรรย์ แล้วตัวเองทำอะไรอยู่ ไ้ชวานไม่มี โยนมันทิ้ง ไม่แสวงหา ของมันมีอยู่แล้วไม่หยิบไม่จับ

บวชมาไ้ เกสา โลมา นขา ทันตา ตใจ รุกขมูลเสนาสน์ อุบิซฌายให้มาแล้ว ครูบาอาจารย์ที่ต้งามท่านยัดใส่มือด้วย โยนทิ้ง ไม่สนใจใดๆ ทั้งสิ้น

อตุตา หิ อตุตโน นาโก ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน สอนตนไม่ไ้แล้วอย่าว่าเป็นผู้นำนะ ขวางเขาอีกต่างหาก เพราะคนที่เขาจะทำมี อย่าขวางคนอื่น ให้คนที่เขาจะทำให้เขาได้ทำเต็มที่ของเขา มันอยู่ที่วาสนาของเขา

ไ้ไ้ไ้ทำไม่ได้เพราะมันติดกูไ้ไ้ ติดขัดไปหมด ตนเองไม่มีชวานไว้คอยถากคอยถางใจของตัวเองแล้ว แล้วยังไปกีดไปขวางนี้มันสำคัญ ไปกีดไปขวางผู้ที่ทำคุณงามความดี ผู้ที่เขาคจะฝึกหัดปฏิบัติ

แล้วไ้คนที่เข้ามามันไม่รู้ไม่เข้าใจก็ ออ! จะต้งองชี้หมูชี้หมาแห่งอย่างนี้ แล้วปฏิบัติปฏิบัติแบบชี้หมูชี้หมาแห่ง แล้วก็วัดป่ากรรมฐานนะ ลูกศิษย์หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นเลย ลูกศิษย์หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น วันหนึ่งกินแล้วก็นอน กอนแล้วก็นิน แล้วก็นั่งนินทากันอยู่ไ้ ธรรมะนินทา นินทากาเล ความจริงหาไม่เจอ ชี้หมูชี้หมาแห่ง เอวัง